

Udvalget for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

I brev af 24. oktober 2013 har udvalget efter ønske fra Vivi Kier (KF) stillet mig følgende spørgsmål:

Spørgsmål nr. 6 (Alm. del)

I Weekendavisen den 11. oktober 2013 skriver fire ledere af grundforskningscentre under overskriften "Opråb til UVVU" om en verserende sag ved UVVU mod professor Bente Klarlund Pedersen. I artiklen fremfører de fire forskere det synspunkt, at det er urimeligt og til skade for dansk forskning, at en forsker kan blive kendt skyldig for videnskabelig uredelighed uden at have snydt selv, men alene ved at have været "groft uagtsom" i ikke at have opdaget andres snyd.

- Ministeren bedes redegøre for baggrunden for, at dette særlige forhold omkring "groft uagtsomhed" blev tillagt en så stor vægt, at det er gjort til en del af lovgivningen.

- Ministeren bedes præcisere, hvilke andre lande udover Danmark og Norge, der sætter groft uagtsomhed lig med videnskabelig uredelighed?

- Ministeren bedes beskrive, hvorledes denne (danske) regel bliver håndteret i et internationalt forskningsmiljø, hvor man måske fortolker hhv. "videnskabelig uredelighed" og "groft uagtsomhed" anderledes end i Danmark? Hvorledes stiller denne regel danske forskere / dansk forskningsmiljø i sammenligning med internationale forskere / det internationale forskningsmiljø?

Svar

Det skal understreges, at forfatterne af den omtalte artikel udtaler sig alene på baggrund af et afgørelsesudkast, som efter almindelig forvaltningsretlig praksis er sendt til høring hos sagens parter. Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed (UVVU) har således endnu ikke truffet endelig afgørelse i den omtalte verserende sag mod professor Bente Klarlund Pedersen.

Den gældende definition af videnskabelig uredelighed fremgår af § 2, nr. 3, i lov om forskningsrådgivning m.v., som blev vedtaget enstemmigt af Folketinget ved ændring af loven i 2008 (lov nr. 552 af 17. juni 2008). Definitionen lyder:

"Videnskabelig uredelighed: Forfalskning, fabrikering, plagiering og andre alvorlige brud på god videnskabelig praksis, som er begået forsætligt eller groft uagtsomt ved planlægning, gennemførelse eller rapportering af forskningsmæssige resultater."

11. september 2013
Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser
Slotsholmsgade 10
Post Postboks 2135
1015 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post fivu@fivu.dk
Netsted www.fivu.dk
CVR-nr. 1680 5408
Ref.-nr. 13/029716-06

Efter den gældende definition foreligger der således videnskabelig uredelighed, når der er foretaget et alvorligt brud på god videnskabelig praksis af den angivne karakter, og når det kan tilregnes en person ved en forsætlig eller groft uagtsom adfærd. Relationen mellem forsæt og grov uagtsomhed blev ikke nærmere behandlet ved lovændringen i 2008, som i vidt omfang lovfæstede den hidtidige uredelighedsdefinition.

Før ændringen af loven i 2008 fremgik definitionen alene af § 2, 1. pkt., i den daværende bekendtgørelse om UVVU (nr. 668 af 28. juni 2005). Bestemmelsen havde følgende affattelse:

”Ved videnskabelig uredelighed forstås en forsætlig eller groft uagtsom adfærd i form af forfalskning, plagiering, fortielse eller lignende, der indebærer en utilbørlig vildledning om egen videnskabelig indsats og/eller videnskabelige resultater.”

Før da fremgik definitionen af § 3 i den tidligere bekendtgørelse om UVVU (nr. 933 af 15. december 1998). Bestemmelsen havde følgende affattelse:

”Videnskabelig uredelighed omfatter handlinger eller undladelser, hvorved der i forskning sker forfalskning eller forvridding af det videnskabelige budskab eller grov vildledning om en persons indsats i forskningen, og omfatter bl.a.....[udeladt] For at kunne betegne en adfærd som videnskabelig uredelighed skal det kunne dokumenteres, at den pågældende har handlet forsætligt eller udvist grov forsømmelighed i forbindelse med forholdet.”

I perioden 1992-1998 var UVVU alene reguleret af et sæt vedtægter godkendt af det daværende Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd. Her lød definitionen:

”Videnskabelig uredelighed omfatter alle bevidst svigagtige handlinger i forløbet af ansøgnings-forsknings-publikationsprocessen samt så grove tilfælde af sjusk, at de må anses for at udgøre en tilsvarende belastning af den videnskabelige troværdighed. Dette svarer til, at der skal foreligge forsæt eller grov uagtsomhed.”

Som det fremgår, har det siden UVVU's etablering i 1992 været en del af definitionen af videnskabelig uredelighed, at ikke alene forsætlige handlinger og undladelser, men også groft uagtsomme handlinger og undladelser kan føre til en afgørelse om videnskabelig uredelighed. Af UVVU's første beretning for 1993 fremgår om relationen mellem forsæt og grov uagtsomhed bl.a., at det ikke er det hændelige uheld (på engelsk: honest errors), man ønsker at blotlægge. Når UVVU ved etableringen i 1992 inddrog grov uagtsomhed i sit uredelighedsbegreb, skete det, som det er anført i beretningen, ud fra et ønske om ”at klargøre, at der er grænser for, hvor langt man kan gå i retning af at påberåbe sig uvidenhed eller anden form for inkompetence, når der påvises forhold, der tyder på uredelighed”.

Danmark er ikke alene om at inddrage både forsæt og grov uagtsomhed i sit uredelighedsbegreb. Det genfindes ikke kun i Norge, men også i en række andre lande og institutioner, bl.a. i Australian Code for the Responsible Conduct of Research (”recklessness or gross and persistent negligence”), Swiss Academies of Arts and Sciences (”negligence”), Austrian Research Integrity Board (”gross negligence”),

European Science Foundation's Code of Conduct, somerkopieretafflereinstitutioner ("recklessness"). I UK (the Concordat to Support Research Integrity) og USA (Federal Policy on Research Misconduct) anvendes tilsyneladende ikke tilregnelighedskrav, idet der alene henvises til, at uredelighed ikke foreligger ved hændelige uheld ("honesterrors").

Det er ministeriets opfattelse, at Danmark ved sin inddragelse af både den helt bevidste (forsætlige) adfærd og den groft uagtsomme adfærd i uredelighedsbegrebet hverken er mere streng eller mere lempelig end de lande og institutioner, som vi normalt sammenligner os med. At vi i Danmark har anvendt det samme tilregnelighedskrav siden etableringen af UVVU i 1992, efterlader mig ikke med et indtryk af, at det kommer danske forskere eller danske forskningsmiljøer til last.

Med venlig hilsen

Morten Østergaard

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser